

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K,
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K;
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste.
Ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo,
inšerti. Enostopna peti-vrstica
(širina 85 mm) za enkrat 20 v.,
večkrat po dogovoru.

57. šteč.

V Ljubljani, v soboto, dne 12. junija 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inšerate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Šelenburgove ulice 6/II.

Za pravice bosanskega ljudstva.

(Iz govora poslanca dr. Adlerja na seji državnega zbora
dne 8. junija.)

Pri debati o Šustersičevem predlogu je bil v
torek, dne 8. t. m., sodrug dr. Adler izvoljen za
generalnega govornika. Iz njegovega velezanimivega
govora posnemamo v naslednjem najvažnejše. Po-
slanec Adler je dejal:

Po precej razburjeni predigri smo prišli do
konca debate in danes moram vprašati gospode:
Zakaj ste bili v petek tako razdraženi? Vse,
kar smo slišali od generalnega protigovornika
dr. Glombinskega, bi bil lahko povedal tudi v
petek. In tudi v petek bi bil lahko vložil predlog,
kakor je danes izjavil, da ga ne vložim. V resnici
torej niste imeli nobenega povoda, da ste se tako
razburjali.

Debata, ki smo jo sedaj končali, ima dvojen
pomen. V prvi vrsti in kar je najvažnejše, nam
gre za to, da se bosanski agrarni banki ne izroči
zemljiška odveza bosanskih kmetov in da stori
parlament vse, kar mu je mogoče, da prepreči iz-
ročitev bosanskih kmetov agrarni banki. Dr. Glom-
binski je vprašal: «Kako naj se ljudstvo v Bosni
zanaša na avstrijski parlament, ki se toliko let ni
brigal za Bosno?» S tem hoče opravičiti, da za-
dostuje, če se danes stori kaj slabotnega. Na to
mu moram že odgovoriti, da naj sedanjega parla-
menta ne zamenjuje z nekdanjim. Današnji parla-
ment ima pač svoje napake; socialni demokratje
so zadnji, ki bi jih tajili. Ampak ta parlament ima
vendar toliko moči v sebi, da se mu ne ljubi,
vklanjati se ukazom ogrske ali avstrijske, ali pa
skupne vlade. Na vsak način so interesi bosanskega
ljudstva v sedanjem avstrijskem parlamentu bolje
zavarovani, kakor v starem kurialnem; in če se

sedaj tako trudimo, je vzrok ta, ker nočemo, da
bi sedanji parlament zopet igral vlogo starega in
ker hočemo povedati bosanskemu narodu, ki je
bil brez svoje volje in brez našega pritrdila pri-
siljen k Avstriji, da je vsaj prišel v zvezo narodov,
med katerimi solidarnost interesov ne le obstoja,
ampak se tudi čuti. (Živahno pritrdjevanje.) Mi že-
limo, da se

bosanski kmetje zavarujejo pred izkoriščanjem
te ogrsko-avstrijske agrarne banke. Vemo pa, da
jim ne moremo poskrbeti tega stvarnega vspeha,
če ne izvajamo tudi političnih posledic iz tega, kar
se je zgodilo doslej. Dr. Glombinski je pač dejal,
da gre še dalje, nego zahteva Šustersičeva reso-
lucija, češ, da njegova stranka ne želi samo jasno
pravne, ampak tudi obligatorično odvezo; glasuje
pa za Redlichov predlog, v katerem ni nobene be-
sedne o taki obveznosti.

Rad vam verjamem, da bi glasovali, če bi bilo
lahko in če vlada ne bi ugovarjala in če ne bi
imeli nobenih drugih sitnosti, tudi za to, da se
odstrani agrarna banka ali da se vsaj napravi kup-
čija skupno z Avstrijo. Za socialno-demokratsko
stranko pa nima ta reč nič opraviti z enakostjo
Avstrije in Ogrske. Enako energično in odločno bi
nasprotovali, če bi se izročila kupčija kmetiške
odveze pravi avstrijski banki «Union». Vseeno
nam je,

če ropa Avstrija z Ogrsko;

mi smo proti ropanju sploh. (Živahno odo-
branje.) Nadalje mislimo, da je prvo in najvažnejše
sredstvo za preprečenje agrarne banke, da se mora
vlada, ki je povzročila to nevarnost na lahkoumen,
slaboten, vse obsodbe vreden način, spokoriti za
svoje ravnanje, ne le zato, ker nam je ta vlada
nesimpatična, česar nismo nikdar tajili, ampak
tudi zato, ker je to prvi pogoj, da se more bo-
sanskim kmetom res pomagati.

Baron Bienerth je bil v položaju, da bi bil
z eno besedo lahko odločil bitko na korist bo-

senkih kmetov, avstrijskega parlamenta ter časti in
uglada avstrijske vlade. Treba mu je bilo le reči:

Ne!

On ni bil zavezan. Če je baron Burian banki
podelil predkoncesijo, je bil vezan Burian, ne pa
Bienerth. In če nam govori gospod Bienerth še
tako dolge govore, če nam predloži še toliko izjav
svojih sekcijških načelnikov, če nas še tako dobro
informira, ko je končno sam informiran, vendar
ne izpremeni dejstva, da je dejal «da», ko bi bil
moral reči «ne!»

Parlament, ki trpi, da stori minister ravno
nasprotno, kar je soglasno sklenil in da si hoče
potem pomagati z ničevimi izgovori, ne bo nikdar
imel moči in vpliva. Zahtevati moramo, da se Bi-
nerthova vlada ožigosa in da se pokaže, da je
izdala interese bosanskih kmetov; kajti ne stojimo
na koncu, ampak na začetku reči. Če ne bodo
tudi bodoče vlade korakale po izhojeni stezi po-
pustljivosti in ne bodo izdajale samo interesov
bosanskih kmetov, temveč tudi voljo avstrijskih
narodov. (Živahno pritrdjevanje.)

Dalje prih.

Zbor srbskih socialistov.

Dalje.

Belgrad, 30. maja.

Etbin Kristan iz Ljubljane

pravi: Pred vami delavci stojimo kot zastopniki
delavcev. Kako bi torej bilo drugače mogoče,
kakor da se razumemo in da si hite vsi naši
srčni občutki naproti? Vi ste živi objekti izkoriš-
čanja kakor mi in kakor delavci vsega sveta. Vi
hočete biti ljudje in živeti kot ljudje, kakor mi.
Vroče stremenje za svobodo giblje vaše duše,
kakor naše. Sodrugi smo, ker moramo biti. Složni
moramo biti, ker imamo skupnega sovražnika v
mednarodnem izkoriščujočem kapitalizmu, čigar
pomočniki nam stopajo na vseh potih in stezah
naproti z mečem in s križem in z opajajočimi
frazami. Organizirali ste se kot socialno-demo-

PODLISTEK.

Novoletna noč poročnika Mladena.

Konec.

Spomnil se je, da bo moral drugi dan raz-
dati mnogo napitnic za novo leto, da ga bo mučil
človek, kateremu je dolžan denarja ter mu žugal,
da ga naznani polkovniku. S tem so se mešali ne-
jasni, nezaželjeni odtežki, misli na materinski dom.
Naposled je bil ves truden. Nehote je začel kora-
kati počasi. Ko je prišel domov, je bil že popol-
noma miren...

Preden se je zvečer napotil k «Železni kroni»,
je napisal na razglednici materi novoletno voščilo.
Le za hip mu je prešinilo možgane nekaj kakor
blazno roganje; nobena cela misel se mu ni mogla
ustanoviti v glavi. Dobro je čutil, da je skrajno
razdražljiv, ne da bi vedel, zakaj.

V družbi med tovariši je bil začetkoma zelo
tih. Drugi so se veselili, a njemu se je zdelo vse
nenaravno. Da jim ne pokvari zabave, je molčal.
Ščasoma se je pa omeščal, ne da bi bil sam prav
opazil in ko je začela vhaleti zadnja ura starega
leta, je bil že med najbolj razposajenimi.

Sklede in krožniki so bili pospravljeni, po
mizi so bile pa razpostavljene močne baterije
steklenic. Vino je grelo občutke, a ni še prav po-
kazovalo svoje zavravnosti. Vesele melodije vojaške
godbe, ki je igrala na galeriji, so vstvarjale dušam
peroti in talenti governištva so vstopili v službo

družabnosti. Ako bi bilo Staro leto nastavljalo
ušesa prav tukaj, bi pač ne bilo vedelo, kako naj
sodi in kaj naj misli o sebi. Dočim mu je hotel
pl. Majerheim zapisati v spominsko knjigo vse, kar
je dobrega in lepega, in je hrupno zahteval zlate črke
za to nalogo, mu ni znal Srdić prisiti dovolj slabega.

Mladen se je iz vsega grla smejal apoloigiji in
pamfletu. Naenkrat je sam z energično roko po-
trkal na kozarce ter je izpregovoril samozavestno
in zmagonosno. Misli mu niso bile popolnoma
jasne, a govoril je gladko, dobro je naglašal in
vsak stavek je obsegal dovtip. Logike ni kritiziral
nihče; vse je bilo vzneseno, ginjeno, razveseljeno
obenem. Lepa, zlata doba mladosti, vzvišena na-
loga brambovca, staro leto, lopov, ki ni požrl
samo svojih otrok, ampak tudi plačo vseh dva-
najstih mesecev, zvezda na oyratniku, ki je za
dekleta najlepši del zvezdoslovja, a bi bila še več
vredna, če bi bila že z zlatom podšita, čast sta-
rosti, katero spričuje staro vino — vse je prišlo
v pestri zmesi na vrsto. Mladen, ki ga je še bolj
navdušilo odobravanje in veselje tovarišev, se je
tako zapredel v ekstazo, da se mu je končno
zdelo, kakor bi bilo vseokrog njega obrito s čudo-
vitim čarom. Bilo mu je prav tako pri srcu, kakor
takrat, ko je še ves naiven prvič stopil v sijajno
razsvetljeno in razkošno okrašeno plesno dvorano.

«V starem in v novem letu torej... naša
mlada kri in naši stari ideali in vse, kar ljubimo:
Živio! Živio! Trikrat Živio!»

«Pa — ex!»

Vino je steklo skozi grlo, z galerije je zagrmelo
nekoliko akordov, v dvorani so odmevali gromo-
viti živoklici, izpremešani s pleskanjem. Mladen je
sedel ter si obrisal pot s čela.

Za njegovim stolom je stal že nekaj časa
sluga vojak, ki je čakal na konec govora ter se je
zdaj priklonil in mu nekaj prišepetal.

— Zenska? Kakšna zenska? je vprašal Mladen
ves začuden.

— Navadna zenska, gospod lajtnant. Ne poznam
je in nič mi ni povedala, je odgovarjal vojak.

Ta hip je prišel mimo nadporočnik Vadnay,
ki si je bil hladil živce na svežem zraku.

— Eh, tvoja postrežnica bo, je dejal; — doli
stoji — pred durmi.

Mladen je majal z glavo. Postrežnice nima,
pa ne more razumeti te reči. Morda je pomota.
Vendar je vzel čepico in odšel.

Pred durmi je stala stara žena in se je
močno tresla. Noč je bila zelo hladna; obnešena
letna obleka je ni mogla varovati hudega mraza.

Mladen se je ustrašil. Silna bolečina mu je
legla na glavo, nekaj mu je začelo vrtati v teme,
vsa moč mu je izginila iz mišic in iz kosti.

— Mati!... Kaj... kaj delaš tukaj?

S slabim, dejal bi ponižnim glasom je odgo-
vorila starka:

— Prišla sem — ne bodi hud — — jaz...

— Ne, ne, mati — ali... pridi, pridi, tam

— v ulico, tu — tu — sem prihaja ves hrup od
zgoraj, tam je bolj mirno...

kratična stranka in vstopili ste v mednarodno svetovno armado delavstva; s tem pa ste dokazali, da spoznavate svoj razredni položaj in da izvajate iz tega potrebne posledice. Na tem polju smo se morali srečati in v tem oziru si pravzaprav nimamo povedati nič novega. Toda nekaj je, kar igra v našem javnem življenju nedvomno veliko vlogo in o čemer je treba izpregovoriti nekoliko besed. Od svoje mladosti slišimo velike besede o jugoslovanskem vprašanju. Srečavamo ga v politiki naših dežel s te in z one strani Save, v poeziji in povsod, kjer le more pogledati skozi kakšno špranjo. Toda nekaj čudnega je s to rečjo. Če se je človek opil ob zvoku deklamacij, pa bi potem vendar rad spoznal tudi jedro in vprašuje pri deklamatorjih, tedaj je kakor da bi se zdramil iz lepih sanj. Buržoazni političarji nam lahko dajejo stihe in fraze; vsebine pa sami ne poznajo in tako je, kakor bi ne bila beseda o jugoslovanstvu nič drugega, kakor pijača, s katero naj bi se opajalo delavstvo v teh deželah in odvajalo od spoznanja resnice. Tudi v zadnjem času bojnega ščuvanja smo slišali besede tuintam; videli smo spojene množice, opazali smo neverjeten fanatizem, ki se je izdajal za navdušenje. Toda v blazni gonji smo bili socialni demokratje edini, ki smo razumeli, da hočejo prelivati bratsko kri in da nimajo cilji patriotov nič opraviti s cilji in s potrebami ljudstva. Jugoslovansko vprašanje obstaja. Ampak buržoazija in njeni kričarji ga ne poznajo. Socialni demokratje smo pa že nastopili pot, ki drži k rešitvi, ko smo zapisali na svojo zastavo edinstvo proletariata in pravico samoodločevanja narodov; nastopili smo to pot, ko smo začeli organizirati množice, da postanejo zmožne za uresničenje svojih idealov. Ne z buržoaznimi hujšakci, temveč proti njim se bodo rešila velika vprašanja narodov, z njimi tudi jugoslovansko vprašanje. Kajti to ni vprašanje dinastij, cerkva in kapitalistov, temveč vprašanje delavnega ljudstva, ki pojde po svoji poti dalje, ne da bi se dalo motiti, pod slavnim rdečim praporom, ki vihra nad našimi glavami. (Gromovito odobranje.) Mi smo narod in naša je pravica, ki jo bomo osvojili v znamenju revolucionarne, svobodno prinašajoče socialne demokracije. (Viharno pritrdjevanje in ploskanje.)

Na to je sodrug Lapčević ob gromovitih živio-klicih na mednarodno solidarnost proletariata zaključil impozantno zborovanje.

Tudi on se je zdaj tresel na vseh ustih. Prijel je mater za roko ter jo je potegnil s seboj v temno postransko ulico. Nehote je plašno pogledal na vrata, kakor bi se bal, da bi ga kdo opazil.

— Torej — kaj se je zgodilo, mati? je vprašal nervozno.

Otožno, a kratko in enostavno mu je povedala svojo žalostno povest. Pet ur daleč je bila prišla peš. Lenčka, dvanajstletna hčerka, je obolela, močno obolela. Zdravnik je zapisal nekaj, ona pa nima yinarja več in gospodar jih hoče jutri zapoditi iz stanovanja. Dobro ve, da tudi on nima nič preveč in nikdar ga ni hotela nadlegovati, ampak zdaj — nikakor si ni mogla pomagati — prav na noben način ne — težko ji je bilo — ampak zaradi Lenčke — šla je, morda ...

V Mladenovi duši je razsajala divja bol; solze so mu z vso močjo silile v oči, z vso močjo jim je branil. Možgane mu je križalo obupno vprašanje: Kaj storiti?

Jutri dobi plačo, ostamek plače — Tedaj — naj končno vrag vzame vse skupaj — — jutri bi ji dal, kar bo — zdaj bi jo odpeljal v svoje stanovanje — nihče ne bi opazil tega.

— Naspi se do jutri pri meni, mati.

— Do jutri? A jutri je že ...

— Povrneš se z železnico; opoludne boš že lahko doma.

— A Lenčka ...

— Drugače ni mogoče. Potrpi. Umrta ne bo.

Uboga žena ni mogla razumeti, da mora tako dolgo pustiti bolnega otroka samega. Ali — drugače ni mogoče ...

Mladen jo odpravi, plašeč se vsake sence, v svoje stanovanje in jo spravi v posteljo. Tedaj se vrne k »Železni kroni«. Nocoj nima postelje zase, a zabava bo itak trajala do jutra, vesela, vedno veselejša ... In tam ostane, dokler ne odide zadnji tovariš domov ...

Politični odsevi.

* **Proračunski odsek** je v sredo končal svoje delo. V torek večer in v sredo je rešil sledeča poglavja: Učno ministrstvo, državni zbor, ministrski svet in penzije. Za glavnega poročevalca je izvoljen poslanec Steinwender. Tako je sedaj omogočeno, da pride državni zbor do proračunske debate.

* **Vse časopisje vladinih strank** je izza zadnjega glasovanja v državnem zboru izgubilo bahatost in če se natančno bere, se najde v vseh člankih pravzaprav le ena misel: Hvalimo boga, da ni bilo hujše. Zanimivo je, da tudi stranke, ki so glasovale za vladno, razven krščansko-socialne, nočejo veljati za vladne in potihoma priznavajo, da Bienerthova vlada res ni kaj posebnega. Vsi, ki znajo količkaj misliti, razumejo, da mora kmalu priti čas, ko se sploh nihče ne bo mogel potegovati za to vladno. Pa je tudi nemogoče, navduševati se po taki zmagi, kakršna je bila torkova. Rezultat tistega glasovanja ne pomeni pravzaprav nič drugega, kakor da izrekajo ministri sami sebi zaupanje. Če pet ministrov ne bi bilo glasovalo, pa bi bila splayala vladna večina po vodi. In če je šlo enkrat, da je vlada sama sebe rešila, ni nikjer zapisano, da pojde to vselej.

* **Proti italijanskim dijakom**, ki so lani pri pretepu na vseučilišču streljali s samokresi, je ustavljena preiskava zaradi težke telesne poškodbe, pa pridejo le zaradi lahke poškodbe pred okrajno sodišče. To je plača za to, ker so italijanski meščanski poslanci glasovali proti Šušteršičevemu predlogu.

* **Zaradi nemškega šolskega nadzornika na Kranjskem** je klerikalni poslanec Žitnik v proračunskem odseku vložil predlog, ki zahteva, da se ta postavka izbrše. Klerikalci so hoteli, da bi tudi socialni demokratje glasovali za ta predlog, česar pa niso dosegli. Poslanec dr. Adler je v odseku tudi povedal, zakaj to ne gre; s šolskim nadzornikom za nemške šole so pač Nemci nekaj dobili, toda Slovenci niso izgubili ničesar. Kadar bodo Slovenci zahtevali kaj za svojo kulturo in za svoj razvoj, bodo socialni demokratje gotovo glasovali za to. Žitnikov predlog je bil pri glasovanju odklonjen. — Mi smo že večkrat omenjali, kako napačna je taktika naših narodnjakov, ki išče samo teatralne efekte. Slovenci imarao toliko manjšin med drugimi narodi, da bi morala vsa slovenska politika stremeti za varstvom manjšin; kazati pest tam, kjer imamo slučajno večino, nam v splošnem narodnem oziru ne more nič pomagati. S to taktiko slovenske narodnjaške stranke tudi redno propadajo, vendar se pa ne spametujejo.

* **Na Ruskem** pripravljajo stavbo štirih novih bojnih ladij po tipu Dreadnought. Kredite, ki jih je bila дума odklonila, je dovolil državni svet. Da se izravna nasprotja med duma in državnim svetom, je izvoljena posebna komisija.

Dopisi.

Iz Šiške. Končno se vendar uresniči kljub vsemu nasprotstvu starokopitnih šišenskih »burgerjev« tudi v Spodnji Šiški naprava prepotrebne vodovoda. Da je prišlo do tega, je zasluga nekaterih naprednih mož, ki so osnovali vodovodno zadrugo, katera ima sedaj nalogo izdelati to napravo. Delo dobro napreduje, ali sedaj vendar opažamo napako, da se merodajne osebe te zadruge niso ozirale pri sestavljanju načrta in proračuna na bodoči razvoj Šiške in na koristi občinske uprave. Cevi se polagajo samo po že obstoječih cestah. Nasprotno se ne ozira na smeri, kjer je že zagotovljeno, da se bodo zgradile ceste. Na takih točkah bi bila vendar dolžnost zadruge, vlagati vsaj odvajalnike, kar bi pri poznejši spopolnitvi vodovodne mreže olajšalo delo in zmanjšalo stroške. Ker je pa gotova stvar, da bode prejalile občina prevzela od vodovodne zadruge vodovod v lastno upravo, bode imela občina nepotrebnih stroškov zaradi omenjenega nedostataka. Seveda, odgovorni so tudi dotični občinski odborniki, ki sedaj sodelujejo pri vodovodni zadrugi, za take napake. Sedaj bi bil še čas, odpraviti ta nedostatek.

Iz stranke.

o Gorliška deželna konferenca, ki je bila sklicana na nedeljo, 4. julija, se preloži na nedeljo, 11. julija, ker se prvi dan nekatere skupine ne bi mogle udeležiti. Dnevni red ostane neizpremenjen.

o Socialno-demokratska stranka v Bosni ima dne 28. in 29. junija v Sarajevu svoj zbor. To je prvi redni zbor bratske stranke, ki se je šele po aneksiji smela imenovati s pravim imenom, docim se je moralo prej tudi politično delo, kolikor je bilo sploh mogoče, rešiti pod firmo »Delavske zveze«. Na tem zboru se bo stranka konstituirala. Dne 27. junija ima »Radnički savez« (strokovna zveza) svoj zbor.

o Socialna demokracija v Nemčiji ima svoj letošnji zbor od 12. do 18. septembra v Lipskem. Strankina poročila bodo podajali sodrugji Molkenbühr, Gerisch in Kaden, parlamentarno poročilo pa Ledebour. Nadalje je na dnevnem redu: Majska proslava, poročevalec Fischer; Organizacija, poročevalec Ebert; državni zavarovalni red, poročevalci Bauer, Schmidt in Zietzova; mednarodni kongres v Kodanju, poročevalec Singer.

Strokovni pregled.

Tesarjem se naznanja, da se nahaja sedež tesarske organizacije v Ljubljani, v Selenburgovih ulicah 6/II. — Tam se tudi vsako nedeljo od pol 9. ure naprej vplačuje v organizacijo in rešuje vse v organizacijski delokrog spadajoče reči. Na delo, tesarji, za utrjenje tesarske organizacije!

Domače vesti.

— **Zadeva ljubljanske »Mladike«** je bila na dnevnem redu seje občinskega sveta, ki se je vršila v sredo. Ker je deželni odbor ovrgel sklep občine, da se podari »Mladiki« stavbena parcela, je »Mladika« zdaj ponudila za svet, ki meri 1995 m², 18.000 K. Pri tej priliki se je oglašil tudi podžupan dr. Tavčar in da se ne bo pritoževal zaradi naše »nelojalnosti«, navajamo njegov govor po besedilu njegovega lista. Dejal je torej: »Občinski svet je svoj čas sklenil, da mestna občina podari parcelo 195/12 kat. občine kapucinsko predmestje, društvu »Mladiki«, da na njej zgradi internat. Zadeva je prišla pred deželni odbor, ki pa tega sklepa ni potrdil. Ker se me je zaradi tega sklepa deželni odbor napadla v javnosti, čutim potrebo, da odgovorim na te napade. Ker ni moja lastnost, da bi kaj zakrival, in ker ni moja navada, da bi za svoje delo ne prevzemal eventualnih konsekvenc, pripoznam, da sem glasoval zato, da se omenjeni sklep občinskega sveta ne odobri, to pa le zato, ker sem bil prepričan, da je sklep o daritvi, ki znaša 18.000 K, treba javno razglasiti, kar se pa ni zgodilo. Ker se ni zadostilo tej formalnosti, valed česar ni mogel stopiti sklep v veljavo, sem glasoval zato, da se sklep ne odobri. Glasoval sem torej popolnoma pravilno. Pojasnil sem potem celo zadevo in v tej pojasnitvi sem uporabil primero, da je stvar ravno takšna, kakor bi 18 letni varovanec hotel komu podariti 18.000 K, ne da bi imel zato dovoljenje od svojega varuha. Zato se me je potem napadla s socialno-demokratske strani. Sicer se brigam ravno tako malo zato, če me napadajo socialni demokratje, kakor če me napadajo klerikalci, ali izreči hočem to-le: Očitalo se mi je s socialno-demokratske strani, ko sem govoril o 18 letnem varovancu, da sem s tem smatral vas, tovariše občinske svetnike, za 18 letne fantaline. Ta dovtip je pač tako neslan, da gotovo ne zasluži nikakega odgovora. Pač pa se je ob neki priliki deželni odbornik dr. Pegan z neko nemožatostjo skliceval na ono moje glasovanje, trdeč, da sem bil tudi jaz tisti, ki nisem glasoval za podaritev onega sveta društvu »Mladiki«. Povedal pa mi vse resnice in nemožata in nelojalna je bila njegova izjava, ker je zamolčal glavni del moje utemeljitve. Tako postopanje gotovo ni pravilno! Je pa še ena stvar, katero je treba omeniti. V deželnem odboru je bil pri onem glasovanju edino le govor o tem, da sklep ni bil razglašen, da zato ni mogoče odobriti podaritve onega sveta v vrednosti 18.000 K. Neki drug član deželnega odbora pa je ob neki priliki javno povedal, kaj je vodilo večino deželnega odbora do omenjenega sklepa: da se podaritev stavbišča »Mladiki« zato ni odobrila, češ, da bi delala »Mladika« konkurenco našim vrlim uršulinkam. Sklep občinskega sveta se torej ni potrdil z ozirom na uršulinski samostan. Treba je torej, da v javnosti slovesno protestiramo proti temu, da bi bil zakon to, kar hočejo uršulinke. To sem hotel, da se pribeje v javnosti.

— **Da dr. Tavčar pojasnjuje**, je lepo. Če se briga za naše napade ali ne, za to se mi ne brigamo. Vsekakor se je na seji oglašil zaradi naših notic. A dr. Tavčar je pozabil, da je šlo za tole: Gospod doktor je podžupan in deželni odbornik v eni osebi. In ta oseba se je tako razdelila, da je lahko sama proti sebi nastopila. Kot podžupan je bila za darilo, kot deželni odbornik pa proti njemu. Deželni odbornik je že takrat pojasnjeval, da sklep ni bil javno razglašen; a to se menda nekoliko tiče podžupana, ki ima na vsak način pravico, brigati se za razglasitev, ki je po njegovem mnenju potrebna. S tem dr. Tavčar tega ni storil, ni opozoril mestne občine in tako je bil po njegovem tolmačenju prisiljen, glasovati sam proti sebi. Tega, kar smo dejali, torej tudi njegova zadnja izjava ni ovrgla in vse drugo nam nič ni mar.

— **Neumnost je našla dom** v uredništvu »Slovenskega Naroda« in odtod se razliva po deželi kakor slabo dišeči potoki. V pondeljek poroča stupidno glasilo »intelligence« o shodku, ki se ga imeli v nedeljo ljubljanski xizibambule, pa klati take, da človek ne ve, ali bi se prejemal za glavč, ali bi se smejal. Toliko ignorance bo res kmalu težko še kje dobiti, kakor v uredništvu tega inteligentnega lista. »Narod« se čudi, da malo stvilo sodrugov, ki so prišli pogledat skromno zabavico Ribnikarjevih trabantov, ni hotelo glasovati za »resolucijo«, katero so bili sestavili modrijani N. D. O. To se pravi: Kakor slavni referenti tega shodka, take tudi uredništvo dičnega lista nima nobenega pojma, kakšna razlika je med davki na življenske potrebsčine, pa med davkom na dedščino in darila. Seveda je zelo nevhvalna naloga, poučevati jih o teh vprašanjih; ampak žalostno je, da so sami tako strahoviti nevedni, zlasti ker bi bili že boji zaradi dedščinskega davka na Nemškem vsakega politično delujočega človeka morali prisiliti, da se bavi s to materijo. Delavstvo se mora bra-

niti indirektnih davkov, ko se njemu nalagajo, a ne zadenejo bogatinov; delavstvo pa nikakor nima povoda, da bi nastopalo proti opravičenemu davku od bogastva, ki pade človeku v naročje, ne da bi bil opravil le za vinar dela. Sestavljalcem resolucije tudi očitno mislijo, da hoče vlada naložiti davek na vožnjo; torej ne vedo, da že imamo tak davek in da zdaj ne gre za kaj takega, temveč za zvišanje vozniških cen in tarifov na železnicah. Vse to menda tudi «Narodu» španske vasi, zakaj sicer bi se smelo vendar pričakovati, da se ne pojde blamirati s proslavljanjem takih bedarij.

— **Tudi ton «Slov. Naroda»** je postal zopet tako imeniten, kakor v tistih časih, ko so imeli v uredništvu gnojnico namesto črnila. Naj posluži primer. V poročilu o zizibambuskem shodu piše to delikatno glasilo: «... prišel je tudi tisti z delavskimi žulji tako dobro plačani, zato pa tudi tako dobro rejeni Tone Kristan...» Tako fino zna pisati list stranke, v kateri je cela vrsta debeluharjev, ki komaj nosijo svoje truplo na nogah, cela vrsta kreatur, ki živi brez vsake zasluge od sinekur, cela vrsta kapacitet, ki lahko trkajo na žep zato, ker so znali v pravem času akomodirati svoje prepričanje vladajočim razmeram. Ampak «Narod» je že preveč brezpliven, da bi se bilo treba komu jeziti zaradi njegovega žganjarskega tona. Le toliko, da izvedo tudi tisti, ki ga ne berejo, kako je «fin».

— **Smilijo se pa liberalni** človeku, ki vidi, kako izkušajo sami sebe varati. Trobilo njihovo n. pr. čenča, da so prišli socialni demokratje razbijati zizibambalski shod, pa se jim ni posrečilo. Reveži! Na zadnjem socialno-demokratskem shodu na vrtu «Narodnega Doma», ki se je resno bavil s finančnimi načrti vlade, ne pa tako konfuzno, kakor zizibambulski, je bilo minimalno 2000 ljudi. Narodnjakarjev je bilo v nedeljo 100. Zavijanje nič ne pomaga, ker so jih naši šteli in sicer prizanesljivo šteli. In te naivne dušice si domišljajo, da ne bi socialisti mogli onemogočiti takega shodka, če bi hoteli! Kako že pravi evangelij? Blagor njim, ker njih je nebeško kraljestvo...

— **Prodaja Auerove pivovarne** je torej že gotova stvar. Puntigamska pivovarna kupi vse pivovarniške naprave, v Ljubljani se delo opusti, pa se bo varilo le v Gradcu. Zdaj menda tudi «Narod» ne bo več tajil. Da molči tudi «Slovenec», se pa razlaga tako, da je enaka tudi usoda mengijske pivovarne, ki je pa klerikalna. Tako se razvija «slovenska industrija».

— **Orli pod zastavo Marijino** je naslov poročila o neki klerikalni paradi v «Slovencu». «Orli» so klerikalno telovadno društvo. Naslovu in poročilu ni treba komentarja.

— **Na znanje delavcem v Ljubljani in okolici.** Prejeli smo sledeči cirkular: Ljubljana, v mesecu maju 1909. Gremij trgovcev je na svojem obnem zboru dne 9. m. m. sklenil, da ne smejo dajati člani gremija svojim odjemalcem nikakih daril niti za novo leto, niti za Veliko noč, najsibo v blagu, denarju, neobičajni skonti ali na kak drug način. Dalje se je sklenilo, da se ne dajo društvom nikakih dobitek za prirejanje tombol ali drugih veselic. O tem Vas obveščam s pristavkom, da se bo proti onim članom, ki se ne bodo držali tega sklepa, postopalo v smislu § 24, odstavek 4., točka 3. združenih pravil. Iv. Knez l. r. — Priporočamo v razmisljanje! Obenem kličemo: «Konsumentje Ljubljane in okolice. V Konsumno društvo za Ljubljano in okolico!»

— **Mednarodni čut tržaškega delavstva.** Kako grozno se motijo oni, ki mislijo z narodnjaškimi frazami in s pripovedkami o narodnem izdajstvu socialne demokracije premotiti in preslepiti delavstvo, dokazuje tržaški nedeljski shod v gledališču Fenice, kjer so se proklamirali socialno-demokratski kandidati za IV. mestni in II. okoličanski volilni razred. Vsi, slovenski in italijanski kandidati so bili soglasno z burnim odobravanjem sprejeti. Da, celo s posebnim odobravanjem sta bila sprejeta dva slovenska mestna kandidata. In dejstvo, ki ga je konstatiral sodr. Pittoni, da hoče delavstvo dokazati, da je res mednarodno, da hoče tudi biti mednarodno in izvajati vse konsekvence svojega mednarodnega programa, je izzvalo tako viharjen aplavz, da je moralo tudi najtršega človeka ganiti. Slovenski in italijanski delavci so si segali v roke in se objemali v znamenje bratstva in sloge. Enako se je godilo na shodu pri sv. Križu, kjer sta se prigrasila kandidatom za III. volilni okoličanski okraj sodruga Kopač in Pittoni. Letošnje volitve — o tem smemo biti že danes prepričani — bodo pokazale se enkrat slovenskemu in italijanskemu narodnjaškemu meščanstvu, da delavstvo noče narodnega sovraštva, da noče narodnega ščuvanja, ampak ljubezen in bratstvo med delavstvom vsega sveta in vseh narodov. Pa naj nasprotniki lajajo. Znamenje je, da jahamo.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 11. junija. Danes je zbornica vzela nujne predloge v delo. Prvi so rusinski. Poslanec Levickij predlaga nujno, naj vlada stori potrebne korake, da se prepreči pri galiskih sodiščih kršenje jezikovne enakopravnosti na škodo Rusinov. Mladocah Stransky vloga nujni predlog zaradi nastopa

učnega ministra proti rektorju češkega vsučilišča Bertlu v Pragi. Predsednik omenja, da je na zadnji seji pozval drja. Šustersiča nared, misleč da je žalil vlado; Šustersič je pa pozneje izjavil, da ni imel tega namena in želi, da se to pove v zbornici. Slede nadomestne volitve v nekatere odseke. Potem vtemeljuje Levickij svoj nujni predlog. Pravosodni minister Hohenburger odgovarja, da je pri galiskih sodiščih vzoren red in da se strogo varuje jezikovna enakopravnost. Rusini hrupno ugovarjajo. Zlasti Vasilko kliče, naj minister neha; tako bi bil lahko Abrahamoviz govoril, če bi bil pravosodni minister. Nadalje kliče Vasilko: To je tisti, ki sem ga rešil v odseku. Vi opravljate posle poljskega kluba! Pred Evropo sem se blamiral radi Vas. Premislili si bomo, preden vas še enkrat podpiramo! — Rusinski poslanci kažejo sodnijska vabila, ki so samo poljska. Nadalje govorita Czaykovski in Dniestrzanski. Krščanski socialci. Schachinger predlaga konec debate. Pri glasovanju se izkaže, da so vladne stranke zopet v manjšini. Za konec debate glasuje 95, proti 113 poslancev. Opozicija ironično ploska. V debati govorita še Fresl in Trylowski. Potem se sprejme konec debate. Generalna govornika sta Baumgartner proti, socialni demokrat Vityk za. Baumgartner se odreka besede. Nujnost se odklanja.

Dunaj, 12. junija. Po Levickijevem predlogu je prišel Stranskyjev na vrsto. Stransky povdarja, da gre za svobodo akademskih oblasti. Odgovarja minister Stürgkh, ki trdi, da je prav ravnal. Govore še nemški nacionalci Pacher, potem Velich in socialni demokrat dr. Winter. Debata se zaključuje, za generalna govornika se volita prof. Horsky za, Bachmann proti. Tudi ta predlog se odkloni. Seja se zaključuje ob 1/9. Prihodnja seja danes ob 10. dopoldne.

Dunaj, 12. junija. Danes je poslanec Kalina vložil sledeči nujni predlog: «Vlada se poziva, naj predloži državnemu zboru načrt nameravane bosensko-hercegovske ustave, da se more zbornica prepričati, če se varujejo ne le tisti interesi, ki jih imata obe deželi skupno z monarhijo in tisti pogoji, ki se morajo zahtevati z ozirom na obvezo obeh držav monarhije po zakonu iz leta 1880, temveč tudi v vsakem oziru svoboden razvoj in vse ustavne prostosti bosensko-hercegovskega prebivalstva.

Dunaj, 12. junija. Za razpravo nujnih predlogov bo treba toliko časa, da ni mogoče, da bi prišel proračun pred sredo na dnevni red. Na konferenci načelnikov je predsednik Pattai predlagal, naj se sklene proračunski provizorij, kar so pa opozicionalne stranke odklonile. Sedaj se raznaša glas, da nameravajo opozicionalne stranke, če zbornica do 25. t. m. ne bo mogla opraviti proračuna, same predlagati 14dnevni provizorij, dotim bi se proračunska razprava nadaljevala. S tem bi bila vlada prisiljena dovoliti zborovanje in bi postala v važni reči odvisna od opozicije.

Pravosodni odsek. Dunaj, 12. junija. Pravosodni odsek je zaključil generalno debato o načrtih, po katerih se dohodki državnih uradnikov do 2000 in državnih uslužbencev do 1200 kron ne morejo rubiti. Želji, da naj pade tudi za privatne uradnike tretjina dohodka še izven rubežni, je ugovarjal minister Hohenburger. Prihodnjič se začne specialna debata.

Ogrska kriza. Budimpešta, 12. junija. Najnovejši načrt za rešitev krize je po dogovoru Kósuta z Justhom ta, da bi se rešila še v zvezi s 67 strankami volilna reforma (kakšna?) in potem do leta 1911 ustanovila samostalna banka.

Janina Borowska. Krakov, 11. junija. Kolikor je sedaj mogoče presoditi, je Janina Borowska res morilka advokata drja. Lewickega in sicer se dannadan množe momenti, ki kažejo, da povod umoru ni bila ljubosumnost, kakor so nekateri začetkoma mislili, temveč politični razlogi. Ko je dr. Lewicki zastopal Borowsko v procesu proti uredniku «Naprzoda» Hekerju, je menda mislil, da je res nedolžna. Verodostojni ljudje pa pripovedujejo, da je dejal, da bi se tisti hip, ko bi se bil prepričal, da je bila Borowska res vohunka, izpremenil iz njenega zagovornika v tožitelja. Te besede so bile Borowski menda znane. Zadnji čas se je pa morala bati, da se je Lewicki že prepričal, ali pa vsaj da se vsak hip lahko prepriča o njeni špionaži. Med drugimi dogodki, ki so kazali na to, je bil tudi ta; Ruski državni pravdnik Nabokov je bil nekaj časa v Krakovu, kjer je občeval z raznimi osumljenimi osebami. Dne 3. t. m. je policija prišla nekega Valerijana Slaweka, ki je na sumu, da je špioniral za Rusijo, obenem pa se znal na Ruskem Poljskem vrniti v revolucionarno stranko. O preiskavi proti njemu se pač ne more izvedeti nič natančnega, vé se le, da so se v njegovem stanovanju našli razni sumljivi dokumenti, pa tudi bombe. Vsekakor je pa bilo Borowski znano, da so zaprli Slaweka in menda se je zbala, da se izkažejo v preiskavi tudi take reči, ki bi dokazale njeno zvezo z rusko policijo. Hotela je torej dobiti od Lewickega papirje, katerih ji ni hotel izročiti; začetkoma se je mislilo, da so bila ljubezenska pisma, zdaj je pa verjetno, da so bili spisi, ki lahko potrdijo njeno politično vohunstvo. Borowska je bila zadnji čas močno

razburjena; da je celo histerična, so trdili ljudje, ki je dobro poznajo, že pri obravnavi proti Hekerju. Preiskovalni sodnik dr. Nowotni je, kakor javlja «Gazeta Powszechna», ukazal, da se preišče njeno duševno stanje. Kasacijska obravnava pri najvišjem sodišču, ki bi se imela vršiti vsled ničnostne pritožbe sodruga Hekerja, se je zaradi najnovejšega dogodka odgodila.

Zveza pravih ruskih ljudi. Peterburg, 11. junija. Duma je razpravljala o interpelaciji zaradi zločinov, ki so jih storili člani «Zveze pravih ruskih ljudi» dosedaj na Ruskem. Poročevalec komisije je Protopopov, ki je opisal grozodejstva zveze. Potem je govoril vodja «kadetov» Maklakov, ki je dokazoval, da so ruska in finska sodišča konstatirala, da je «Zveza pravih ruskih ljudi» sistematično izvrševala politični umor. Ko sta bila umorjena Hecenstajn in dr. Jollos, je «Zveza porabila» vsa sredstva, ter je apelirala celo na carja, da obvaruje morilce sodnijskega preganjanja. — Socialni demokrat Gegečkorij izvaja, da je zveza zločinska organizacija najhujše vrste in da vživa protekcijo vlade. Iz Peterburga je prišel ukaz, da morajo vsi vojaški rekruti pristopiti tej zvezi. Ves kabinet in vsa uprava na Ruskem je deležna hudodelstev te zveze; vsaj načeloma se je strinjalo z vsemi njenimi koraki. Stoljpin in policija so dajali ljudem celo denarja, za kar ima govornik pismene dokaze, ki jih bo predložil dumi. Načelnik mestne policije pa jim je dal orožja za umor Hecenštajna. Govornik ima v rokah Puriškevičeva pisma, s katerimi je prosil policijo, naj nakloni varstvo Hecenštajnovim morilcem. Pogrome proti židom v Kišenevu in v Odesi je vpriporila ta zveza. Konec te kuge ne bo prej, kot izgine avtokracija in monarhija na Ruskem.

Knez Eulenburg in njegov proces. Berlin, 10. junija. Lani je bil knez Eulenburg pred sodiščem obsojen zaradi krive prisege, ker je pri neki prejšnji obravnavi pod prisego trdil, da ni nikdar nenaravno občeval z možkami, dočim so pozneje priče pod priego povedale, da je imel z njimi opraviti. Zaradi Eulenburgove boleznosti se je takrat proces proti njemu ustavil, oziroma odgodil. Pred kratkim se je Eulenburg odpeljal v zdravišče Gastein, za njim pa so prišli kriminalni uradniki, da ga opazujejo. Ker je bilo očitno, da se je njegovo zdravlje okrepčalo, je dobil od berlinskega državnega pravdnika nalogo, da se vrne sem. Sinoči je Eulenburg odpotoval iz Gasteina, nocoj je došel v Prago, ter se od tam odpeljal proti Berlinu. Pričakuje se, da se bo razprava proti njemu v najkrajšem času nadaljevala.

Izvolakij. Peterburg, 11. junija. Časopis «Rus» piše, da odstopi Izvolakij najbrže začetkom avgusta, ko se vrne car s potovanja. Za njegovega naslednika imenujejo Goremykina.

Ostanki.

1 paket 40 do 45 m blaga, obsegajoč delajn, cefir, kanafas, oksford, satin in keper; dolžina ostankov 3 do 10 m, zajamčeno dobro in pristno blago, 1 paket

kron 15—, 18—, 20—

Od platnenega in damastnega blaga,

ki je bilo na predlanski

praški jubilejni razstavi

nekoliko zaprašeno, se daje pod ceno:

1 kos 23 m veleprima batistnega pajčolana 13 K.

1 kos 14 m dolg 150 cm širok platnene posteljne odeje K 16-80.

1 tucat (12 kosov) veleprima dvojne damastne ročne brisalke 60 : 130 cm K 13—.

Za neugajajoče denar nazaj. Razpošilja se po povzetju dokler je kaj v zalogi.

Ida Sušicky

tkalnica, Nachod na Češkem.

Telefon št. 177

62-2

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n. slavnemu občinstvu priporočam

**zagrebško in
: češko pivo :**

Telefon št. 177

Telefon št. 177

Josip Leon

krojaški mojster

Celje Gosposka ulica 4
Gosposka ulica 9

se priporoča cenjenemu občinstvu za mnogobrojna naročila.

Posebno se priporočam cenjenemu prebivalstvu iz Trbovelj in okolice ter naznanjam, da prodajam ob plačilnih dnevih

v Trbovljah na Vodi
v hiši gospe Plevčak.

Vzamem tudi mero za obleke, katere izvršim do prihodnjega plačilnega dneva.

Našim rodbinom priporočamo
Kolinsko cikorijo!

Ceniki zastoj in
poštne prosto!

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko «Union», ker te ure so najbolj trpežne in natančne. Dobe se pri:

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu
v Ljubljani

delničar in zastopnik
švicarskih tovarn
«Union» v Bielu in
Genovi. 40—12

Modna trgovina.

P. MAGDIĆ

Ljubljana

nasproti glavni pošti

priporoča: 35—7

vse modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluze, hišne halje, spodnja krila, narodne vezenine, zastave, trakove in znake.

Klobuke za dame in deklice.

Potrebščine za modistinje.

Popravljanje damskih klobukov.

Posebni oddelek

: za gospode :

Vse vrste klobukov za gospode in otroke, tkano barvasto in belo perilo, kravate, rokavice in vse športne in toaletne predmete.

Globoko izpod cene

prodajam zaradi pomanjkanja prostora ravno došle spomladne in letne obleke, povrhnjke, dežne plašče za gospode in dečke. Najmodernejša konfekcija za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina
v Ljubljani

A. Lukič

Pred škofijo števil. 19.

Restavracija
„Narodni dom“

se priporoča.

Točijo se pristna vina in sveže pivo.
Dobra kuhinja.

Na razpolago je velik senčnat vrt
in arena za veselice, shode itd.

Pri veseljah se toči brez povišanja cen.

Z odličnim spoštovanjem

Emil Kržišnik
restavrat.

4—3

Svoji k svojim!

Lud. Černe

zlatar in trgovec z urami

ter zapriseženi sodnijski cenilec

Ljubljana, Wolfove ulice 3.

Izborna zaloga briljantnega blaga,
zlatnine, srebrnine in raznih ur.

Častna delavnica

za popravila in nova del a.
Cene najnižje. Solidna postrežba.

Ustanovljena 1847.

52—25

Ustanovljena 1847.

Žovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, zimnati modroci, otroški vozički i. t. d.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Kmečka delavska
gospodarska zadruga
v Dobravljah, Goriško.
Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Ustanovljena l. 1908.

Vino se pošilja od 56 litrov naprej
po jako zmernih cenah.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno občenemu konsumnemu društvu v Ljubljani, delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča veliko množino še neprodanega vipavskega naravnega vina iz lastnih kleti združenih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji, Smarji, Rihemberga, Kamnja in bližnjih vasi, vsem svojim dosedanjim in novim odjemalcem po Kranjskem, Primorskem, Štajerskem, Koroskem in drugod.

35 **Zadružno vodstvo.**

Trgovina s specialnim
rijskim blagom.

A. Šarabon : Ljubljana

Trgovina z moko in
deželni pridelki.

priporoča svojo
novo urejeno

glavno zalogo rudninske vode.

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba! Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjkuho.

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša trdnica za
naročevanje oziroma nakupovanje!

Čopičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje,
Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodah po 1/2, 1/4, 1/8,
in 1 kg. 104—52

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in naj-
lepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za
pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolna za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Ustanovljeno
l. 1892.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
l. 1892.

l. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Mazidlo za usnje.

Oljnatih barv, priznane najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, z jamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbollina, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.